

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 51. — ŠTEV. 51.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 2, 1932. — SREDA, 2. MARCA 1932

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

JAPONSKA ARMADA ZAČELA Z NOVO OFENZIVO

VOJAŠTVO POD POVELJSTVOM ŠIRAKAVE JE PRODRLO PRI KIANGWANU KITAJSKO FRONTO

Kitajci niso mogli vzdržati silnega navala in so se umaknili za drugo obrambno črto. — Obe stranki imata zelo velike izgube. — Par kitajskih min je eksplodiralo v neposredni bližini japonskih bojnih ladij. — Ostanki mesta Čapej so zopet v plamenih. — Pri Liuho se je včeraj izkralo nadaljnih deset tisoč Japoncev.

SANGHAJ, Kitajsko, 2. marca. — Sveže napadne čete pod poveljstvom generala Širakave so bile danes deležne ognjenega krsta. Izredno vroč boj se je završil pri Kiangwanu. Navzlic intenzivnemu obstreljevanju iz strojnih pušk se je Japancem posrečilo vreči Kitajce nazaj.

Vsled vročih napadov, ki so trajali včeraj od jutranje zore pa do mraka, so bili Kitajci precej oslabljeni. Vsak čevelj zemlje so obupno hranili, slednjič so se pa morali umakniti proti jugu. Posebni oddelki so z ognjem iz strojnic krili umik kitajske armade, ki se je umaknila za drugo obrambo črto.

Japonski glavni stan je izdal pozneje poročilo, da so Japonci napredovali za dve milji.

Obe stranki imata veliko število mrtvih in ranjenih.

Zadnja poročila javljajo, da se je izkralo pri Liuho deset tisoč japonskih vojakov, ki so začeli prodirati proti jugu.

Njihova naloga je dospeti do 22. japonskega infanterijskega polka, ki tvori desno krilo japonske fronte severno od Kiangwana.

Japonci se drže svojega prvotnega načrta. Prodreti hočejo fronto pri Kiangwanu ter dospeti do kitajskih postojank v Čapeju.

Ostanki mesta Čapej so zopet v plamenih. Požar, ki se razteza na razdaljo pol milje, so zamogli opazovati časniški poročevalci s strehe Great Northern Telegraph Company.

Iz japonskega glavnega stana poročajo, da so našli na nekem cestnem križišču dvesto mrtvih Kitajcev.

Nad sedemsto ranjenih Kitajcev je bilo prevedenih v že itak prepuno naselbine bolnišnice v mednarodni naselbini.

Predno je sinoči nastal odmor v obstreljevanju, je japonska artilerijska koncentrirala svoj ogenj na kitajsko levo krilo južno od Kiangwana. Nevratalni opazovalci so mnenja, da so se pogajanja glede sklepne premirja nenadoma končala.

Kitajski uradniki so imeli sinoči in davi več konferenc, niso pa prišli do kakega zaključka.

Kitajci vztrajajo pri svoji trditvi, da jim ni mogoče ugrediti japonski zahtevi in umakniti svoje vojaštvo.

Včeraj opoldne sta eksplodirali dve mini v bližini japonskih bojnih ladij, ki so zasidrane pred mednarodno naselbino. Eksplozija je bila tako silna, da so domnevali prebivalci Sanghaja, da je nastal potres in so vsi preplašeni bežali iz hiš na ulice.

Pozneje so japonski mornariški častniki izjavili, da mini nista bili dovolj blizu, da bi povzročili kakšno škodo.

General Širakava, ki je postal poveljnik japonskih čet na kopnem, je rekel, da bo omejil vojaške operacije v namenu, da bo sedanja kriza čimprej končana. Japonci so morali zato dobiti nekaj ojačanj, ker koncentrirajo Kitajci ogromno armado.

— Kakor hitro bodo Kitajci sprejeli naše predloge, — je dejal, — bomo takoj prenehali s sovražnostmi in umaknili naše vojaštvo.

Lindberghu so odvedli otroka

V POMOČ BREZPOSELNIM

Sto tisoč brezposelnih je dobilo delo. — Velik uspeh kampanje v enajstih dnevih. — Preskrbi hočejo delo milijon brezposelnim.

New York, N. J., 1. marca. — Skupno delovanje v kampanji za preskrbo dela brezposelnim je v enajstih dnevih svojega dela pokazalo velik uspeh. Nad 100,000 brezposelnih je v tem času dobilo delo. Kampanja v vso vremenu nadaljujejo, da bo dobilo delo najmanj milijon brezposelnih.

Največ uspeha je imela kampanja pretekli februar, ko je 137 različnih društv v 40 raznih državah naznanih glavnemu odboru, da je bilo delo preskrbljeno 10,331 brezposelnim.

V temki, katera država bo v 24 urah preskrbelo delo največjemu številu delavcev, je dobila prvo priznanje Iowa, z 3952 službami, North Carolina z 748 in Mississippi z 721.

Vendar pa je Minnesota v celotnem številu preskrbljenih služb še vedno na prvem mestu, namreč 13,419. Wisconsin 11,927 in New York 10,174.

Skupno število služb, katere je do sedaj preskrbel ta kampanja, znaša 100,143.

Iz dosedanjega uspeha je razvidno, da skupno delovanje v preskrbljevanju dela po vseh državah more v kratkem času preskrbi en milijon delaveem delo.

Samo v dveh državah kampanja ni imela nikakoga uspeha, kot naznanih glavnemu odboru kampanje, v 2 državah pa je bl. uspeh samo 5 odstotkov tega, kar bi se moglo doseči. Toda odbor imen teh držav ne pove.

Odbor je tudi objavil, da to ni kampanja samo American Legion, ali samo za American Federation of Labor, da bi skušali preskrbeti delo večakemu Amerikanecu, ne glede na to, h kateri organizaciji pri pada.

— Ta vojna proti depresiji mora biti pravo združeno delovanje z Ameriko. — zaključuje sporočilo glavnega odbora.

To kampanjo vodijo American Legion, American Federation of Labor, Association of National Advertisers and Legion Auxiliary.

VEDNO MANJ

PRISELJENCEV

Washington, D. C., 1. marca. — Delavski departement poroča, da se je meseca januarja priselilo 2222 oseb, dočim je v istem času 8550 inozemcev zapustilo delo. V zadnjem mesecu je bilo deportiranih 1537 oseb. V prvih sedmih mesecih tekočega leta fiskalnega leta je bilo deportiranih 10,771 oseb.

GRŠKE ŽENSKE PRVIČ NA VOLIŠČU

Atene, Grško, 1. marca. — Ko so se vrstile občinske volitve v Piriju, so bile grške ženske prvič na volišču. Dasi je smelo voliti nad dvainštredeset tisoč moških in žensk, je oddalo komaj dvesto žensk svoje glasove.

AMERIKANEC DOBIL NAGRADO

Ameriški arhitekt dobil prvo nagrado za načrt sovjetske palače. — Palača bo stala na prostoru porušene katedrale.

Moskva, Rusija, 1. marca. — Ameriški arhitekt Hector O. Hamilton, je dobil prvo nagrado za načrt za načrt za sovjetsko palačo, ki bo zgrajena na prostoru, kjer je prej stala katedrala Odrešenika in katero je sovjetska vlada lansko leta dala porušiti.

Tehnični izvedenci so razsodili,

da so izdelali najboljše načrte Hector O. Hamilton in ruska arhitekta I. V. Imolovskiy in B. M. Iofan. Vsi ti načrti so po munjenju izvedencev enako vredni in je vsak arhitekt dobil nagrado 12 tisoč rubljev ali okoli \$6000. Med 272 poslanimi načrti sta dobila tudi polovale ameriška arhitekta Thomas W. Lamb in Joseph Urban.

ZANIMANJE ZA UMETNOST

Sovjetska vlada h oče zgraditi 70,000 gledališč. — Vlada je odredila, da se mora število obiskovalcev podvojiti.

Moskva, Rusija, 1. marca. — Letos bo moral dva milijona Russov obiskati kino-gledališča (movies). Ker je vlada dognala, da je lansko leto obiskalo gledališča samo en milijon "tovarišev", je vlada odredila, da mora biti letos dva milijon obiskovalcev.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami in leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok, zakaj je tako malo poslušalev. Samo malo Rusov je do sedaj postalo fanatičnih komunistov. Večina naroda se je naveličala gledati vse ono, kar jim je prej skazi leta sknula vlada z razglasitvami.

Kino-gledališča so glavni kraji, v katerih širijo sovjetske komunistične nauke. To pa je tudi vztok

KRATKA DNEVNA ZGODBA

HANS NATONEK:

OPERACIJA JETNIKA ŠT. 677

"Godi se v Puni, nedaleč od Bom-baya, 13. januarja 1924 zvečer. — Sejna dvorana v okrožni palaci angleške vlade."

Guverner: Ne sme priti do tega: To bi bila največja nesreča za britansko gospodstvo v Indiji. Gandhi ne sme umrijeti kot angleški jetnik!

Prof. dr. Heatron: Ekscelenca, nimamo sile, da bi zapovedali smrтi.

Guverner: Izjavljam, da je Gandhijevega jetništva konec. Svoboden je; takoj naj ga preneso v kako zasebno zdravilišče.

1. državni svetnik: Ekscelenca, odrejte to brez vprašanja pri podkralju in pri vladu Nj. Veličanstva? Kaj poreč London na to? Ali si njegove izpustitve ne bodo tolmačili kot znak slabosti?

Guverner: In kako si bodo pa tolmačili, ako umre Gandhi med zidovimi angleške jetnišnice? Ali se ni dovolj mita in legend obiski, da ga prenese v temu?

2. državni svetnik: Dovolim si podati inacijo izjave dr. Heatrona. Ekscelenca mi nimamo moči, boriti se proti mitu.

Profesor: Gospoda, preprije je ne-nujen. Gandhi ni več sposoben za prenos.

Guverner: Zdaj pa imamo! Pre-klicani polčaj! Ta mož nam po-vzroči skrb prav do konca. Kako se nas okrepi s svojimi negorožnimi, izsušenimi rokami, kakor da ve, kaj pomeni za nas njegova smrt v angleški ječi. — snehuljaje se nam izmazne v smrt, mi pa ostanemo v krivici!

1. državni svetnik: Ekscelenca, mi lahko svoje roke pokažemo vsemu svetu: čiste so.

Guverner: s pogledom na rav-natelje jetnišnice in oba zdravni-ka: Ali so? Zakaj nas niste, g. ravnatelj, pravočasno obvestili, da

Bolećine v hrbtnu

Bodisi lumbagu, bodisi pre-napetini misicam je hitro ponaganjo z linimentom

PAIN-EXPELLER

bij ujetnika spravili v primerno o-klico, dokler je bil še čas. Zakaj ste se obotavljali in oklevali, do-klar ni smrt pristopila k njegove-mu ležišču? Kaj se hudi znacaj bolezni ni dal spoznati? Vi molčite. Ta molč-nas bo obremenjeval,

iz njega se bo izplazila obtočba, iz-tega molča govorje vaše neme mi-sli... Rešite Mahatmo, ako ne, bo-do javno in skrivaj s prstom kazali na nas. Mrtvi Gandhi, mučenik, nam bo prizadejal še več skribi, ne-go nam jih je živ.

Profesor: Vidim samo en izhod: operacija; izvršiti pa bi se mora-ti takoj, raje naslednjo minuto, nego naslednjio uro.

Guverner (slajšano): Tedaj niti-ki se oklevanja, g. profesor! — Usodo Indije polagamo v vaše ro-te.

Profesor: Oprostit, ekscelenca, v moje ne! Ta roka, ki ji hočete to-liko zaupati, se trese. Jaz ne moram.

Pri telesnem sestavu bolni-kojem bi bila odstranitev vnetega slepiča poskus med življenjem in smrtjo, 90 odstotkov verjetnosti pa

govori za smrt. Kaj bodo rekli, ako umre Gandhi pod mojim nožem?

Razvoj bolezni je med našim okle-vanjem preveč napredoval. Kirur-ški poskusi bi bil preveč napred-oval. Ako bi to ne bil Gandhi, mor-da...

Guverner: Ali moram jaz, državnik zdravniku naglasiti, da je Gandhi za vas bolnik, kakor vsak drugi? V kakšen notranji spor nas tra-fa fanatik vesti!

Profesor: Ekscelenca, vi sami ste dati pobudo za te pomisleke!

Guverner: Prosim vas, g. profesor, vršite svojo zdravniško dolžnost. Vi ste kot kirurg velikega slo-vena poklicani v to, kakor nihce drugi.

Profesor: Prestar sem in nisem kos tolki odgovornosti. Kakorkoli tipade operacija: rešitev ne bo zo-dovoljiva. Prosim, da mi dovoli-te editi. (Odide.)

Guverner: Vsaka minuta, ki mi ne neizrabljena, nas zapleta v krvido. Na teh praznih, mnogo iz-zažajočih obrazih gospodje. Po tem prostoru se pode neizgovorjene strašne misli.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Dopisi.

S. pota.

Ker iz Colorada in New Mexi-co ni dosti dopisov, bomo pa jaz enega stolkel. Proj bom pa še malo in Arizono pogledal, katero sem omenil v zadnjem dopisu. Ko sem zapustil Jerome sredi januarja, so delali tam po štiri dni na teden. Pred par dnevi mi je pa sporočil rojak, da delajo samo po dva dni.

Dr. Breaday (stopi važno v ospredeje kakor človek, ki se pripravlja za datje poročilo): Mnenju svojega spostovanega zdravniškega tovariša se ne morem pridružiti v polnem obsegu...

(V tem trenutku ugasne luč. — Klici: Kaj je to? Halo! Luč! Neko-kdo trenutkov kasneje se pojavi sluga s svečniki).

Sluga: Motnja v elektrovodu mylord.

Guverner (pri oknu): Vse temo... Čudno. Upajmo, da bo motnja kmalu popravljena, kajti Mahatma mora biti se to noc operiran. Nadaljujte, g. doktor.

Dr. Breaday: Jetnika št. 677 sem preiskal.

Guverner: Vi mislite Mahatmo Gandhija, gospod dr. Breaday....

Dr. Breaday: Ekscelenca, za na-se je ta mož upornik, sovražnik države, ne pa Mahatma, ne svetnik.

Guverner (zadrževan nepot-peljivost): Sprito položaja po-vejet kra-ko, g. doktor.

Dr. Breaday: Moje mnenje je, da je brez operacije smrtni izid ne-sporen in gotov. Vendar sem za o-peracijo, in sicer iz naslednjih raz-logov: Ako bolnik umre, ne da smo ga operirali, nam bodo ocitali, zato-kaj nismo poskusili te zadnje mo-žnosti. Kdo pa se bo drznil dvigniti kak očitek proti zdravniku, ako jetnik operacije ne prestane, in to proti zdravniku, ki je bil dol-ga leta v službi vojne podmornice Nj. Veličanstva. Naključne instru-menta se ne da kontrolirati. Težki riziko, ki je združen s tako opera-cijo, vzamem nase.

Guverner (prestrašen): Kaj naj to pomeni? Kake strašne misli... Mahatma je pod angleško zaščito.

Dr. Breaday (razburjen): Vedno čujem: Mahatma, ekscelenca, ali naj tudi mi trepetamo pred "sve-tim možem"? Zame je Gandhi kr-šilec zakona in jetnik št. 677, ki se

imenuje po mestu, rojak Jože Fatur ima pa mesnico in grocerijo.

Na Waldes se stoji Slovenska, na Seundo je pa rojak Ciglar, prava štajerska korenina.

V. Aguilars, Colo., sem se ustavil pri rojakinji Kendi, ki vsake-kemu rojaku dobro postreže.

Dalej proti Walsenburgu je do-bro znani rojak Blaž Strovas, ki ima grocerijo in gazolinsko po-stajico in koga sin izborni igra-harmoniko.

Prihodnji bom kaj več opisal, zaoenkrat pa pristreno pozdravljam vse prijatelje in znance, po-sobno pa Johna Kruščica v Fron-teanah, Kansas in rojaka Johna Za-nara v Jerome, Glasu Narodu že-lim obilo naročnikov.

Steve Fabjan.

Opomba uredništva: — Ponovno vas opozarjam, da pišite do-pise s črnolom na eni strani lista. Pa tudi imena rojakov in krajev je treba pisati malo bolj razločno.

XI.

Zivljenje je prešlo v svoj tir, ne da bi ga bilo treba posebej usmeriti. Arijana je bila čez dan na vsečilišču, Konstantin je hodil po svojih poslih. V središču mesta je najel pisarne. Stanovala sta skupno, vendar pa je Arijana obdržala svojo malo sobo. Na ta način si je rešila dobro ime, imela je na-slov za pisma in je mogla sprejemati pri-jatelje. Konstantin je najel v hotelu večje, trisobno stanovanje.

Zgodaj sta zapustila hotel in se zopet sestala šele pri večerji, ki sta si jo dala po-večini primašati v sobo. Včasih si je Arijana začela, da bi še v kakšno odileno moskovo restavracijo. Tam pa ni hotela je-sti v posebni sobi, kakor je želel Konstan-tin, ki ni hotel, da bi jo videli v njegovi družbi, kar bi uotegnilo škoditi njenemu dobremu imenu. V Moskvi je imela vendar

znanec in sorodnike, bila je iz bogate in ugledne meščanske družine in ji je bilo še osemnajst let. Zakaj ne bi doprinesla te male žrtve v prid svojemu družabnemu po-ložaju? Toda Arijana je s samozavestno ravnodušnostjo prezirala vse govorice, ki bi utegnile nastati zaradi njene pustolov-ščine. Še nihče ni bil tako brezbržen za-mnenje drugih kakor ona: ne pusti si krate-ti začave, kjer jo najde, pa naj ljudje go-vorijo. Samo do nekaterih študentov in študentk, svojih prijateljev, je bila obzirna, zaradi njih je poostrial svojo previdnost.

Ker je bila dogovorjena s svojo najemo-davko, ni dolgo časa nihče iz njenega kro-ga vedel o njenem dvojnem življenju, zla-sti ker niso ti mladi ljude nikoli zašli v take odilene restavracije zaradi pomanjka-nja denarja. Če je kdo telefoniral, je gospo-dinja vedno enako odgovarjala, da je prav kar odšla z doma. Vsak petek pa je spreje-mala prijatelje v svoji sobi. Konstantin, ki jo je nestrpo pričakoval, je določil da se morajo te zahave zgodaj zaključiti, da bo lahko ob eni že v hotelu. Ta pogoj ji je

ROMAN RUSKEGA DEKLETA

FRANCOSKO SPISAL CLAUDE ANET

predpisal s prav tako določenostjo, s kakr-sino je izražal vse svoje želje in katerim se Arijana ni upala upreti, vkljub svojemu odpornemu značaju. Toda v Rusiji se ne moreš zlepota otresti prijateljev, ki si jih povabil. Arijana je omenila "velikemu knezu" te težave. Odgovoril ji je, da ji prepušča izbiro sredstev in načina, da to doseže: tudi če pride ob eni domov, ne moreta zaspasti pred drugo, tretjo uro, on pa ne bo izpremenil svojih navad zaradi nekaterih objestnih študentov. Ker pa je še vedno pri svojem vztrajala, je odločno pristavljal, da bodo njegove duri ob tisti uru zaprete, če se torej zapozni, mora doma spati. Arijana je molče poslušala in se pomisljala. Konstantin Mihael je imel včasih obnašanje, ki jo je presenečalo. Navidezno ji je puščal prosto, v vseh primerih je smela napraviti, kar se ji je zljubilo, v resnici pa je imel brezmejno oblast nad njo. To jo je strašno jezilo. Skušala se je tolažiti s tem, da je Konstantin bolj nanjo privezan, kakor pa hoče priznati, sicer ne bi zahteval, da se mora vrniti domov ob določeni uri. Zakaj pa ji je istočasno dovoljeval, da mora ostati do jutra v svojem stanovanju, če hoče?

V mislih in besedah se je puntala, toda de-janski se je vselej uklonila, da jo je bilo bilo sram svoje strahopetnosti. Vsak teden je sklenila, da bo zadržala svoje obiskevalec in zamudila uro. Tako bo vsaj enkrat spa-la v svoji sobi. Toda vsak petek je že opolnoči postajala nervozna in neprestano je pogledovala na svojo naročeno uro, ki ji je daroval "veliki knez". Jedli so že ob de-veliti in okrog polnoči je po njenem hote-nju zabava ponehovala, zaključila je igranje in si izmisliла neštetno izgovorov, da bi odsvolila goste.

In prihitele je h Konstantinu z zardeli-mi lici od mraza, oči pa so je ji bleščale iz-pod krzne kape. Z nemarnim zadržanjem in perednjim obrazom, še počna veselih do-vtipov in duhovitih domisli je vstopila. Z njo je stopila vesela mladost v sobo, v kateri je Konstantin ležal na divanu sanjal, čital in kadil. Skupno sta pila čaj, ona mu je pripovedovala o preteklem večeru, in ko je poslušal, je strmel, kaj se je vse do-gajalo na teh petecnih sestankih! Arijana so-ba se je izpremenila v prizorišče bur-nih ljubezenskih pustolovščin, vse moskovo-skog življenje se je tako rekoč tam strnilo. V kratkih besedah je opisala glavne osebe in podala o njih brezprimerne slike. In potem še depohnila svoje presestljive zgod-be. Konstantin jo je poslušal z zanosom.

"Najbolj pametno bi bilo," je pomisliš, "da bi človek ostal v svoji sobi in poslad te deklece v svet, od koder bi vsak večer pri-nesla domov najpestrejše slike. Najnavade-nje reči zadobe vsebinu lepoto, če jih gle-daš z očmi tega otroka."

NADALJEVANJE SLEDI

Števe Fabjan.

Opomba uredništva: — Ponovno vas opozarjam, da pišite do-pise s črnolom na eni strani lista. Pa tudi imena rojakov in krajev je treba pisati malo bolj razločno.

PESMI Z NOTAMI

NOTE ZA KLAVIR

(Pavček) Slovenska korščenica: 10 zvezkov. Vsak zvezek po ... 30

10 zvezkov skupaj ... 250

8 mladiških pesmi (Adamič) ... 50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Album: slov. narodni pesmi (Prelovec) ... 80

Sest. narodni pesmi (Prelovec) ... 80

Ljudski oder:

4. zv. Tihotape, 5. dejanj ... 60

5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja ... 60

Zgodbe mladih iger: 3. snopič. Milin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje ... 60

4. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok ... 60

14. snopič. Sv. Boštjan, Junačka dekleica, Materin blagoslov ... 60

15. snopič. Turki pred Dunajem, Fahjola in Neža ... 60

20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka ... 60

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Slovenski akordi (Adamič): L zvezek ... 75

11. zvezek ... 75

Pomlačanski odmeti, II. zv. ... 45

Američka slovenska lira (Holmar) I. Orlješke himne (Vodopivec) ... 120

16. moških in mešanih zborov — (Adamič) ... 45

VSE SE PREBOLI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil I. H.

43

(Nadaljevanje.)

— Ne dovolim, da bi me kdo dolgočasil, — mu bladno odvrne. Zopet jo prime za roko.

— In ako vam govorim o svoji ljubezni? — pride v jezni nepotrežljivosti iz njegovih ust.

— Koliko je že bilo deklet, ki ste jim to govorili? — Pogleda ga, kot bi ga hotela prodreti s svojimi pogledom.

— Marga, ne boste vendar malenkost! Ne primerjajte moje vroče ljubezni do vas z majhnim ljubimkovanjem, kar ima vsak moški. Gotovo, marsikatero mlado dekle smo poljubili; pa kaj je na tem? To so bili samo mimoidoči dogodljaji, pri katerih nismo mnogo mislili.

— In dekleta si pri tem tudi niso mislile ničesar posebnega? — Čudovito vsiljivo vpraša Margareta.

— Bil sem bogatejši za en spomin in dekleta tudi, — se smije Ulrich lahkomisleno. — Vi kot umetnica morate to vendar razumejte. Dekleta zaradi tega še niso umrla.

— Ne, niso umrla, — ponovi Margareta s čudnim naglasom, da jo radoveden pogleda.

Zopet je ležala strogost na njenem resnem, bledem obrazu, očemer je že mnogokrat razmišljal. Mogoče je vendar-le imela kak težak doživljaj.

Toda ženska, kot je bila Marga Hafnerjeva — težko bi človek verjel.

Marsikatera poteca njenega obraza mu je bila poznata. Spomin na neko lepo, mlado plavolasko se je zbudil v njem, ko jo je nekdaj v divji ljubezni pokljubil.

Kdo ve, kje je Greta — tako je bilo njenome ime — kdo ve, kje je bila. Mogoče je že umrla. Takrat ga je Joško Ahčin ostrel kot glavala in ga obdolžil krivde njenega skorajšnjega konca.

Tega spomina se hitro odrese. Proč s preteklostjo, ko je še evedo sedanjost korakala mimo njega. Kako lepa je bila Marga Hafnerjeva. Zapadel jsi je z dušo in telesom. Življena brez nje si ni mogel več misliti.

Margareta stopa hitrejše proti hiši in ovije svojo dragoceneo črno obleko tesnejše okoli prsi, ko je temen, težak oblak plul mimo solneča.

Nosila je žalno obleko za svojim dobrim rediteljem, ki je med božičnimi prazniki za vedno šel od nje. Globoko in težko je trpela vsled izgube moža, ki ji je predal drugi oče in tolažitelj v težkih časih. Njegova velika dobrotja ji je zapustila hišo, v kateri je stanovala s prejšnjimi izkušenimi služkinjam.

Četudi ni zahajala na zabave, vendar ni mogla ostati samotarka, zato se je tembolj zanimala za svoj poklic.

Kmalu je postalna ljubljenka gledaliških obiskovalcev, ki so občudovali njen veliko umetnost. Vsako vlogo, ki jo je igrala, je ogrnila z življem, kar je še posebno povečala s svojo veliko lepoto. Zato ni bilo čudno, da je vse prevzela, da so s gnetli okoli nje moški in iskali njenega prijateljstva.

Toda nikomur se ni posrečilo zbuditi v njej le seneč zanimanja. Njene misli so iskale Joška Ahčina in pri njem so našle odpocitka. Četudi ni nenesar slišala o njem, vendar je čutila, kot bi bila med njima neka vez.

In tako trdno se je tega zavedala, da misli na njo, da je pogosto mislila, da stoji za njo in govorí z njo.

O, ti preljubi! — si je moralna misliti in sreča se ji je razsilo. Vso ljubezen bi mu mogla dati, pa bil je tako daleč — široko morje je bilo med njima.

Ulrich se je posrečilo dobiti dostop v njeni hiši. Sreča mu je bila, kot mnogokrat poprej, naklonjena.

Nič več se mu ni izogibala. Videla je njegovo naraščajočo strast. Pri tem je občutila zadovoljenje. Moč plačila je imela v svoji ruci. Njen užaljeni in ponizani ženski ponos se ni nikdar pomiril.

O, ko bi ga mogla ponizati, ponizati v prahu! To bi bilo njen veliko zadovoljenje. Poznala je njegove čute, ki so negalo splamleni in ki so se opili njenе dozorele lepote. In kako je pričel, da bi jo pričobil! Saj ga je tako dobro poznaš! Že od prej je poznaš njegov ljubljivini, prošči glas. Neizkušeno dekle mu je enkrat podleglo, zdaj pa je ni mogel več pridobiti. Zdaj se je igrala z njim in spometa, da je imela uspeh.

Pričel ji je bolj jasno govoriti; pripovedoval ji je o svoji vroči ljubici, pa vedno je imela hladni, nerazumljivi, nasmehi v odgovor. Njegova samozavest tega ni mogla prenašati; postal je nestrpen in še bolj vsliljiv. Rekel ji je, da je prva žena, ki se ga je ubranila. Toda hladno ga zavrne, kot bi bila iz kamna.

Sama je bila radovedna, kak bo konec te igre.

Ali bi bil Joško s tem zadovoljen? Komaj. To, a njena želja po maščevanju je bila močnejša kot vse drugo. Zaradi želje po maščevanju je celo trpela Ulrichovo navzočnost, ki ji tako boleče odpirala staro rano.

Kar je delala, ni bilo nje vredne; to je vedela; človeško bi morala razumeti in vsled tega odpustiti.

Margareta obstane na stopnicah, ki so vodile v sprejemno sobo.

— Oprostite, gospod baron, da vas moram odsloviti, toda moram še delati. Moram se še naučiti vlogo "Marije Magdalene". Na svojem vrtu imam za to najlepšo priložnost. Nikdo me ne sme motiti.

— Najprej morate poslušati mene, Marga Hafner. Prej vas ne pustim.

Kako zapovedovalno ji je govoril in je hotel odločevati, kaj bo delala.

— Prosim!

— Ne tukaj na prostem.

— Kaj pa? — Nejevoljno gre nekaj stopnie proti sprejemni sobi. Pri vrati obstoji in trdo reče:

— Prosim, gospod baron.

— Ravno sem skončal igro, v kateri je vloga za vas. Morate jo brati in povediti svoje mognje.

— Za kaj takega se ne čutim poklicano.

— Veliko mi je ležete na vaši osebni sodbi. Vi imate dober okus in znate mnogo, drugače zadnja igra ne bi mela tolikga uspeha. Samo vi ste s svojim igranjem dovedli dramo do tako velikega uspeha.

— Sama tega ne mislim. Pa tudi drugi igralci ne, — mu ugovarja. — Igra je zelo lepa. Joško Ahčin je velik pisatelj, ki ima še veliko bodočnost.

Ulrich te hvale ni mogel slišati.

— Ahčin slepi javnost. Ali ga poznate boljše, da se tako potegujete zapri?

— Samo pravčena sem, gospod baron. Pri meni ne velja oseba nič, same delo, — odgovori hladno. — Ahčin je idealno navdahnjen človek, izjema v našem materialističnem svetu. Kar sem o njem slišala —

OPERACIJA JETNIKA
ŠT. 677

(Nadaljevanje s 3. strani.)

je osmeli na najpredznejši način sramotiti našo vzvišeno državo. — Gospoda ste-li pozabili članek — "Britanski lev trese grivo", ki ga je upornik pred nekaj dnevi objavil v svojem listu (išče po žepih, izvleče časopis, primakne svečnik in čita): — Še nikoli ni kak svetovni imperij, oponjen rdečega vinasa v ropa nad slabimi narodi, ostal dolgo pri življenu, in ta britanski imperij, ki temelji na organiziranem izkoriscanju telesno slabih narodov sveta, tudi ne bo mogel obstojati, ako vlada nad svetom pravični bog." In za življeno tega moža, ki preroke britanskemu gospodarstvu konec, si ubijamo glave s slabotnimi tankovestnimi pomisli! (Trdo): Pripravljen sem, da ga operiram.

Sluga: Neki zdravnik iz državne kazništve čaka z zelo važnim poročilom.

1. državni svetnik (v napetem prizakovovanju): Naj vstopi.

2. državni svetnik (polglasno): To je sel smrti.

(Težak molk. Nato stopi dr. Madock. Mladi je, zaradi gospodov visokega sveta zre v zadregi skozi načočnike).

Dr. Madock: Ekscelenca. Gandhi je bil prakar operiran in je iz nevarnosti.

Guverner (presenečen): Vi ste...

Dr. Madock: Da, ekscelenca; pomagali so mi tovarisi iz zavoda — Profesorja Heathona nismo mogli doseči.

Dr. Breaday: Kako ste smeli brez predhodnega vprašanja, brz zdravniškega posvetu.... Vi si lasti funkcijo, ki vam ne pritiče. Zagovarjali se boste zavoljo nepokorštine.

Dr. Madock: Odlašanje bi bilo neodgovorno in bi pomenilo bolnikovo smrt.

Guverner: Prosim vas, da molčite, gospod doktor Breaday. (K dr. Madocku): Kdaj ste izvršili operacijo?

Dr. Madock: Pravkar kakor sem že dejal ekscelenca.

Guverner: Menda ko smo se mit... tako reko... posvetovali in tu...

Dr. Madock: Da ekscelenca. Zelo in se nepojasnjeno naključje je bilo. Morali smo si pomagati s petrolejkami in svečami.

Guverner: Strašno! — Hvala vam, g. doktor (mu poda roko).

Dr. Madock: Storil sem le svojo dolžnost.

Guverner: Ali ste imeli privoljenje Gandhije?

Dr. Madock: Ne samo pismeno privoljenje, namreč njegovo popolno vero in zaupanje.

Guverner (tisto, zamišljen): To je ravno.... Proti temu se ne da boriti.... On veruje v dobro, mi pa se zapletamo v tankovestnosti. On veruje v akcijo brez nasilja — kajko naj ga premagamo? —

— Adveti.

Pomlad v Stari Domovini

14
MARA

—
NARAVNOST
v
TRST

M. V.
AUGUSTUS

—
33.000
ton

Tukaj je prilika, da preživite pomlad s svojimi sorodniki in prijatelji

Največja motorna ladja na svetu

"AUGUSTUS" odpluje NARAVNOST v TRST
14 MARCA 1932

M. V. "AUGUSTUS" je največja ladja, kar jih je kdaj plulo naravnost v TRST. Krasne in prostorne kabine, izborna služba in dovolj okusne hrane.

Iz TRSTA so direktni eksprezni vlaki do vseh delov Jugoslavije

NIZKE CENE

Potujte naravnost v TRST na tej razkošni ladji.

Vprašajte lokalne agente ali pišite na:

"ITALIA" Italia America Shipping Corp.
1 State Street, New York, N. Y.

SPOMENIK ZA SPOMENIK

V parku Ariana v Ženevi je visel dolgo čas na lesnem ogrodju lep zvon, ki mu je bila naloga, da je nazanal uro, ko se je park zapiral.

Čim so Japonci zvedeli, kako je s tem zvonce, so intervenirali v Ženevi, da bi jim ga vrnili. Po dolgem poganju se je občina odločila za to, Japonci so ji pa v zameno darovali veliko kamenito "svetlico modrosti", v katero je dal admiral Taiko vkljesati besede: "Sonce razuma prodira temo."

Pred nedavnim je ta zvon, ki je ocenito izviral z Daljnega vzhoda, videl neki Japonec in je spoznal v njem zvon, ki je bil nekoč izginil iz starega svetišča v Šinagavi, tokijskem pristaniskem predmetstvu.

Stvar so raziskali in so ugotovili, da bo temu res tako, kajti v sredini prejšnjega stoletja ga je bil poslat v Evropo neki japonski potentat — da bi ga tu preli in top.

A preden je zvon s takratnimi počasnimi prometnimi sredstvi prisel v Evropo, je bilo državljansko vojno, v kateri je sodelovala potest — že konec in zvon je prišel na dražbo umetnin. Razkazovalo so

ga na pariški svetovni razstavi 1887. potem ga je kupil neki ženevski župan, ki je razvidno, da ga je podaril mestu, ki ga je uporabil v zgoraj navedeno svrhu.

Čim so Japonci zvedeli, kako je s tem zvonce, so intervenirali v Ženevi, da bi jim ga vrnili. Po dolgem poganju se je občina odločila za to, Japonci so ji pa v zameno darovali veliko kamenito "svetlico modrosti", v katero je dal admiral Tapo vkljesati besede: "Sonce razuma prodira temo."

Zopet poziv v Dolenjem Logatu.

V Dolenjem Logatu je bil v teku enega tedna že drug požar in sicer je začelo goreti v hiši Matija Kosar. Požar je nastal v podstrešju in bi gotovo zavzel, aki bi ne bi bil toliko snega in če ne bi bil pravočasno opažen, velik obseg, ker se postopno nahaja v sredini hiši in lesnih skališč. Ogenj se je pojavil v tako sumljivih okoliščinah, da je požig nedvomen.

Orozniki z vremena zasedanja požigalca, o katerem sodijo ljudje, da je isti, ki je začkal gospodarsko poslopje pro De Glieri. Občina se bodo globoko oddahlili, ako se bo posrečilo dobiti zločinskega požigalca.

Koledar za l. 1932...

VSEBUJE poleg spisov dveh naših najboljših opazovalcev — Marka Rupnik in Franka Troha — dosti čtiva za ljubitelje povesti; tudi več zanimivih člankov, tehničnih razprav in drugih zanimivosti. Bogato je ilustriranih več člankov s slikami, ki bodo vsakega zanimali.

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omreženo število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letosnjim koledarjem in zaradi tega ne odlažajte, pač ga naročite še danes.

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York, N. Y.

SHIPPING NEWS

3. marca: Hamburg, Hamburg, Cherbourg

4. marca: Ille de France, Havre

Beregovaria, Cherbourg

5. marca: Maure